

Bet. o. lovf. vedr. sygehusvæsenet

Til lovforslag nr. L 234. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 10. maj 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet

(Hospicer og frit sygehusvalg)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Odense Hospice Støtteforening.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) ser positivt på, at der med loven gives uhelbredeligt syge mennesker mulighed for et frit valg til de tre hospicer, der er omfattet af loven.

Mindretallet er tilfreds med, at der er skabt økonomisk sikkerhed for de pågældende tre hospicer, der alle er privat etablerede.

Mindretallet finder imidlertid, at en mere fleksibel model, der dels kunne fremme etablering af nye hospicer som private selvejende institutioner, dels kunne sikre frit valg til kommende hospicer, havde været ønskelig.

Et andet mindretal inden for flertallet (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) vil påpege, at lovforslaget er en forbedring af det eksisterende tilbud til døende patienter. Svagheden ved lovforslaget er imidlertid, at ikke alle døende er sikret hospicebehandling uden ventetid og inden for en rimelig afstand fra deres bopæl.

Et *mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Det er mindretallets opfattelse, at vi i Danmark bruger mange kræfter på at gøre syge folk raske, og næsten ingen på at støtte de tusindvis af danskere, der er uhelbredeligt syge og døende. Mindretallet ønsker, at omsorgen for døende ligesom i adskillige andre lande bliver et vigtigt indsatsområde for sundhedsvæsenet, så døden kan blive en smuk afsked med livet i stedet for en fiasko.

For mindretallet er det vigtigt at sikre, at de døende kan få palliativ pleje enten på hospice, på en hospicelignende afdeling eller i eget hjem, og i sådan en situation skal patienten og de pårørende ikke udsættes for at skulle kæmpe med lange afstande eller økonomiske barrierer. Det var Kristeligt Folkepartis udgangspunkt for at være medforslagsstiller på beslutningsforslag nr. B 35 om en hospicelov i november 1999, og det er stadig væk udgangspunktet. Det er naturligvis positivt, at det fremsatte forslag som sådan giver alvorligt syge og døende mulighed for at komme på et hospice, og lovforslaget bygger da også på tanken om frit valg, men det er desværre et yderst begrænset frit valg.

Kristeligt Folkeparti er positiv over for, at der med loven er skabt økonomisk sikkerhed for de tre hospicer, der er omfattet af lovforslaget. Et særligt problem i forhold til det foreliggende lovforslag er, at andre hospicer ikke automatisk bliver omfattet af det såkaldt frie valg. Og der vil stadig være en stor del af den danske befolkning, som skal køre meget langt for at komme på hospice, og det er bestemt ikke tilfredsstillende. Det er helt afgørende, at man har familien i nærheden, når man er døende, og derfor er det langt-

fra tilstrækkeligt at indsætte tre hospicer i lov-givningen og så kalde det frit valg. I stedet bør der naturligvis være et generelt tilbud om hospiceophold, uanset hvor i landet man bor, og det vil sige mindst ét hospice og/eller et palliativ team i hvert amt. Om det er i offentligt regi eller privat regi, kommer for Kristeligt Folkeparti i anden række.

Som lovforslaget er fremsat, er intentionen, at det skal være gratis for døende at komme på hospice, men reelt bliver det jo kun frit valg til hospice med ledig kapacitet inden for den aftalte økonomiske ramme. Det vil sige, at man faktisk kan komme ud for den situation, at der ikke er plads på det nærmeste hospice, og i den situation har den døende så tre valgmuligheder. Man kan enten selv betale for en plads og måske få kommunen til at hjælpe med det, man kan vælge et andet hospice, som måske ligger på den anden side af Storebælt, eller man kan komme på en venteliste. Det vil betyde, at efter finanslovsaftalen om hospice vil der så på samme hospice kunne være mennesker med offentligt betalt ophold og mennesker, der selv har skaffet pengene til opholdet. Det er urimeligt for alle parter. Det virker også umenneskeligt at kalkulere med ventelister til hospicer, for man kan stille det spørgsmål, hvor længe en døende bør stå på venteliste. Et gennemsnitligt ophold på et hospice er på mellem 17 og 25 dage, og hvor mange af de dage synes man, det er acceptabelt, at man skal bruge

på en venteliste? Hvis det enkelte menneske altså skal have et ægte frit valg af hospice og frit valg ikke skal være et rent politisk luftkastel, skal det følges op af et realistisk økonomisk fundament. Derfor er det fremsatte lovforslag langt fra tilstrækkeligt.

Desuden er Kristeligt Folkeparti generelt imod, at så komplekse problemstillinger som omsorg for døende løses i en sen natstid i et kludetæppeforlig under finanslovsforhandlingerne.

Kristeligt Folkeparti er samlet set skuffet over, at forslaget negligerer så vigtige aspekter som kvaliteten af den palliative pleje, et reelt frit valg til hospice m.v., lige adgang til ophold på hospice uanset bopæl og økonomi og afskaffelse af venteliste til at dø på hospice. Hertil kommer, at sundhedsministeren under udvalgsbehandlingen har afvist behovet for en særlig lov på området. Der er behov for en helhedsorienteret løsning af de døendes behov (for eksempel i en særlig hospicelov eller lov om palliativ pleje), hvorimod det foreliggende lovforslag »kun« løser en del af de mere økonomiske problemer på området. Kristeligt Folkeparti ønsker de bedst mulige betingelser for den døende. På baggrund af manglerne ved lovforslaget vil Kristeligt Folkeparti hverken stemme for eller imod forslaget ved tredjebehandlingen, men vil til gengæld tage de tilbageblevne problemstillinger vedrørende omsorgen for døende op i næste folketingssamling.

Lone Møller (S) nfm. Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Anne-Marie Meldgaard (S)

Sandy Brinck (S) Anni Svanholt (SF) Yvonne Herløv Andersen (CD) fmd.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV) Frank Aaen (EL) Jørgen Winther (V) Ester Larsen (V)

Preben Rudiengaard (V) Gyda Kongsted (V) Henriette Kjær (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF)

Birthe Skaarup (DF) Tove Videbæk (KRF)

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.